

VINERI • 21 NOIEMBRIE 2008 • ANUL LVIII NR. 47

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

*Pe urmele lui Iosif Vulcan la Leta Mare
„Saguna a murit ca să trăiască mai glorios...”
Școala din Bătania poartă numele lui Lucian Magdu*

CALENDAR ORTODOX

24 noiembrie, luni – Sf. Mc. Clement episcopul Romei și Sf. Petru episcopul Alexandriei.
25 noiembrie, marți – † Sfinții: Ecaterina și Mercurie (*Dezlegare la pește*).
26 noiembrie, miercuri – Cuv. Alipie Stălpnicul și Stelian.
27 noiembrie, joi – Sfântul Mucenic Iacob Persul; Cuviosul Natanael.
28 noiembrie, vineri – Cuviosul Ștefan cel Nou; Sf. Mc. Irinarh.
29 noiembrie, sâmbătă – Sf. Mc. Paramon și Filumen; Cuv. Acachie (*Dezlegare la pește*).
30 noiembrie, duminică – † Sfântul Apostol Andrei cel întâi chemat – ocrotitorul României; Sf. ep. Indiei (*Dezlegare la pește*).

AGENDĂ

24 noiembrie
1473 – Ștefan cel Mare cucerește Cetatea Dâmboviței (Bucureștilor).

25 noiembrie
1972 – s-a stins din viață Henri Coandă, inventator și inginer, creatorul primului avion cu reacție din lume.

26 noiembrie
1912 – s-a născut Eugen Ionescu (Eugene Ionesco), dramaturg francez de origine română.

27 noiembrie
1972 – a murit Victor Eftimiu, poet, prozator, dramaturg și publicist român.
1980 – s-a stins din viață, la Micherechi, povestitorul Vasile Gurzău.

28 noiembrie
1885 – s-a născut, la Târlișua, scriitorul Liviu Rebreanu, fondatorul romanului românesc modern.

29 noiembrie
1852 – a murit, la Palermo (Sicilia), Nicolae Bălcescu, om politic și istoric, unul dintre reprezentanții cei mai clarvăzători și progresiști ai mișcării național-democratice pașoptiste.
1904 – s-a născut, la Jula, preotul dr. Petru Mândruțau, primul vicar ortodox român din Ungaria.

30 noiembrie
1835 – s-a născut Mark Twain, autor și umorist american.
1872 – a avut loc primul meci de fotbal internațional, când s-au confruntat echipe din Scoția și Anglia pe stadionul din Glasgow.

Citatul
săptămânii

„Dacă vrei să fii socotit ca înțelept, învață să întrebi cu înțelepciune, să asculți cu luare aminte, să răspunzi liniștit și să încetezi de-a vorbi, când nu mai ai nimic de spus.”

Lavater (1741–1801)

Jula

Vizita președintelui
Camerei Deputaților

Bogdan Olteanu, președintele Camerei Deputaților din cadrul Parlamentului României a efectuat la sfârșitul săptămânii trecute o scurtă vizită particulară în orașul Jula. Sâmbătă dimineața, Bogdan Olteanu, alături de soția sa a făcut o scurtă vizită la Catedrala „Sf. Nicolae”, unde PS Episcop Siluan le-a prezentat pe scurt istoria bisericii, după care au făcut un popas și la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, făcând cunoștință cu activitatea organizației și cu cea a redacției săptămânalului

„Foaia românească”. Cu toate că în România, peste 2 săptămâni vor fi noi alegeri parlamentare, președintele Camerei Deputa-

lor a promis că Bucureștiul va ajuta în continuare minoritatea românească din Ungaria.

E.I.

Simpozionul Institutului de Cercetări

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria va organiza, zilele de 29–30 noiembrie, simpozionul anual al cercetătorilor români din Ungaria. Tradiționala întâlnire, la care vor participa alături de cercetători români din Ungaria și specialiști din România, se va desfășura la Jula, la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria (str. Gh. Doja nr. 8).

În prima zi, vor participa cu comunicări următorii cercetători: Toader Nicoară (Cluj): Aspecte și probleme ale istoriografiei românești contemporane (1990–2008); Vasile Dobrescu (Târgu-Mureș): Pregătirea intelectuală a funcționarilor de bancă români din Imperiul Austro-Ungar; Cornel Sigmirean (Târgu-Mureș): Preot român în Imperiul Austro-Ungar; Laurențiu Vlad (București): Misiunea diplomatică a lui Alexandru Em. Lahovary la Viena, 1906–1908; Elena Rodica Colta (Arad): Patrimoniul imaterial o componentă a identității românilor din Ungaria; Florin Cioban (Oradea): Specificul școlii de frontieră – studiu an-

tropologic despre școala din regiunile multiculturale româno-maghiare; Ligia Livadă (București): Alimentație populară și igienă socială, la medicii români din a doua jumătate a secolului al XIX-lea; Sultana Avram (Sibiu): Un bibliograf neobosit: Mircea Avram; Tiberiu Herdean (Budapesta): Tentativa de salvare a singurătății (Mihail Sebastian); Ana Borbély (Budapesta): Comunitate și identitate minoritară – cercetări sociolingvistice în Ungaria (2001–2004); Emilia Martin (Jula): Viața și activitatea preotului Ioan Ola în memoria satului.

În încheierea primei zile, vor fi prezentate cele mai

noi publicații ale Institutului de Cercetări, apărute în 2008: Simpozion, Izvorul și Lumina.

Programul zilei de 30 noiembrie va cuprinde următoarele prelegeri: Stella Nikula (Jula): „Așe i-o fost dată”. Despre destin; Maria Gurzău Czeglédi (Jula): Luminările, ca purtătoare de simboluri; Corneliu-Cezar Sigmirean (Târgu-Mureș): Relațiile dintre România și Ungaria după al doilea război mondial în viziunea primului ministru dr. Petru Groza; Elena Csobai (Bichișciaba): Aspecte din istoria comunității ortodoxe din Bichiș; Maria Berényi (Budapesta): Medici români la Budapesta în secolul al XIX-lea. A.B.

APEL

Redacția Revistei „Conviețuirea” din Seghedin intenționează să pună în lumina tiparului lucrarea „Monografia Comunii Micherechi”, realizată de Teodor Pâtcașu. Pe această cale, ne adresăm persoanei care, eventual, deține manuscrisul integral al acestei lucrări, ca și celor care ne pot da informații despre manuscris să ne contacteze prin intermediul săptămânalului „Foaia românească”. Sperăm că, dacă acest manuscris există încă, cel care îl deține va simți importanța pe care o are în istoria și pentru viitorul românilor din Micherechi și din Ungaria.

Redacția „Conviețuirea”

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Mormântul preotului-poet Iustin Popfiu, în grădina bisericii greco-catolice din Leta Mare (Foto: Ana Cioca)

Autogovernarea din Jula cere demisia președintelui AȚRU

La ultima sa ședință din 11 noiembrie, Autogovernarea Românească din Jula a hotărât întocmirea unui comunicat referitor la problema amplasării statuii lui Andrei Șaguna la Jula. Mai jos redăm integral textul comunicatului.

Autogovernarea Românească din Jula a luat la cunoștință cu regret despre reacția negativă referitoare la amplasarea în orașul Jula a statuii mitropolitului ortodox român Andrei Șaguna.

Am primit cu surprindere declarația din 20 octombrie 2008 a președintelui Autogovernării pe Țară a

Românilor din Ungaria Kreszta Traján, conform căreia statuia lui Andrei Șaguna nu poate fi așezată deoarece nu s-au făcut pregătirile preliminare. Este revoltător modul de aruncare a responsabilității în spinarea altora și cunoscutul stil de a prezenta lucrurile în mod fals. Această declarație nici în privința conținutului și nici ca scop nu servește la amplasarea monumentului mitropolitului Șaguna, și în nici un fel nu reprezintă interesele comunității românești. Declarația președintelui AȚRU dezorientează lumea politică română și maghiară și provoacă tensiuni în politica de încrede-

re reciprocă dintre România și Ungaria.

Pe această cale îi solicităm lui Kreszta Traján să dispară din viața publică a comunității românești din Ungaria!

Rugăm toți concetățenii de bun simț și iubitori de pace, ca prin înțelegere și bună voință să ajute la normalizarea acestei situații, la așezarea statuii mitropolitului Andrei Șaguna în orașul Jula, și prin aceasta să demonstrăm că orașul nostru este în continuare un oraș european, unde minoritățile conviețuiesc în pace și toleranță.

Jula, 11 noiembrie 2008

Autogovernarea
Românească din Jula

Bicentenarul nașterii lui Andrei Șaguna la Budapesta

„Șaguna nu a murit ca să înceteze a trăi, ci a murit ca să trăiască mai glorios, să trăiască în veci...”

Societatea Culturală a Românilor din Budapesta, împreună cu Autogovernarea Românească din sectorul II și cu sprijinul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”, a organizat pe 14 noiembrie un cinaclu comemorativ dedicat aniversării a 200 de ani de la nașterea Mitropolitului Andrei Șaguna.

Fără intenția de a consacra acest cinaclu aniversar întâmplărilor legate de vestea intenției amplasării statuii mitropolitului la Jula, Maria Berényi a ținut să precizeze totuși că este regretabil că la începutul mileniului III, în anul dedicat prin UNESCO lui Andrei Șaguna, au loc asemenea reacții din partea unor oameni care judecă istoria printr-o prismă deformată, unilaterală.

La acuzele adresate lui Șaguna în presa scrisă și electronică, în forumurile de pe internet, el însuși se apără prin cuvintele rostite în 1862 la Adunarea Generală a Aștei de la Sibiu: „Monumentele materiale se pot nimici prin mâini barbare..., însă monumentele spirituale și moravurile rămân, căci acestea sunt

mai presus de orice putere silnică și fizică; de ele nu se poate atinge mâna barbarului; furul nu le poate lua; moliile nu le poate mânca”.

Maria Berényi a arătat că anul acesta, printre cele 67 de aniversări la scară mondială, UNESCO a marcat și împlinirea a 200 de ani de la nașterea lui

Șaguna. Motivația acestei decizii poate fi citită pe web: „Viața și opera mitropolitului Andrei Șaguna stau sub semnul unei personalități de dimensiuni europene prin formație, prin misiunea pastorală, prin ampla sa dedicare educării și culturalizării românilor din Transilvania.

(Continuare în pag. a 10-a)

EDITORIAL

Victoriile noastre

Pentru a câștiga o luptă nu trebuie neapărat să fii învingătorul. În toamna de acum doi ani, când am candidat la alegeri contra Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria știam de la bun început că șansele noastre de a câștiga bătălia sunt egale cu zero, precum știam și că nu poate fi învins un sistem inventat tocmai ca să nu poată fi învins. Instituția principală a românilor de sute de ani pe aceste meleaguri, biserica, a venit mult prea târziu, și nu în totalitatea ei, alături de noi, cu toate că ierarhul de atunci a fost extrem de categoric. Nici majoritatea intelectualilor nu vroia o adevărată revoluție interioară, o ruptură totală de falsa realitate în care trăim de ani de zile, mințindu-ne singuri că putem fi români și atunci când acasă nu mai vorbim românește. Intelectualii nu au avut curajul nici acum, la fel cum nu au deja de aproape două decenii, să lase la o parte teoriile sterile și să provoace o mișcare de renaștere reală, măcar în ceasul al doisprezecelea.

Și totuși, știind de la bun început că alegerile nu vor putea fi câștigate, ce am vrut? Să arătăm că se poate. Ce am câștigat? Fără să ne aventurăm în declarații pompoase, credem că am câștigat bătălia pe termen lung. Spunând adevărul zi de zi, punând degetul pe rănile dureroase ale comunității noastre, obligăm adversarii să stea la pândă. Și mai ales, obligăm Autogovernarea pe Țară să fie mai românească. Pare paradoxal, dar nu e. Revista „Cronica”, bună, proastă cum e ea, totuși e scrisă în românește. Editorialele mizerabile, care sunt scrise de jurnaliști care nici nu cunosc comunitatea noastră, sunt scrise totuși în limba română aia adevărată. Pentru că ziariștii de la „Cronica” și-au dat seama că nu știu să răspundă în frumoasa limbă românească la articolele din „Foaițe”, și-au angajat „mercenari” care să formuleze în românește ideile lor ungurești. Centrul de Documentare și Informare – care s-a născut nu din dorința de a documenta (eventual pentru a informa... știm noi pe cine!), ci numai pentru a lua toți banii centrali din fața Uniunii Culturale și a Institutului de Cercetări – este constrâns să organizeze și programe românești. Și manifestările lor, care nu fac nici doi bani, tot românești sunt. Și uneori, cu invitați din România.

„Efectul” alternativei aduce avantaje enorme. În primul rând, că nu lasă nici un moment de lenevire, funcționează ca un control permanent. De exemplu, prin a atrage atenția zi de zi și tot mai presant asupra faptului aberant că la Autogovernarea Românească nici măcar nu se vorbește românește (!!!), ne apropiem de ziua când cei de la AȚRU vor fi forțați de împrejurări, ca măcar la ședințe să vorbească românește. Arătând tot timpul cum ar trebui să fie reprezentanța pe țăară a românilor, ne apropiem de momentul când românii din această țară vor înțelege că un sistem, oricât de pervers ar fi, poate fi păcălit. De cele mai multe ori cu propriile lui arme. Și, har Domnului, românii au un talent înăscut la așa ceva.

Pe termen scurt, rolul alternativei nu este unul de invitat și nici prea satisfăcător, pentru că este incomod și supără pe multă lume, prieteni și dușmani laolaltă. Pe termen lung, însă, prezentarea în mod consecvent a adevărului gol-goluț va duce la o normalitate în viața noastră. Când școlile noastre vor fi cu adevărat românești, nu va mai termina acolo nici un singur copil care să nu știe ce răspundă la „bună ziua”, iar când în autogovernările noastre se va vorbi românește nu va mai intra acolo nici un singur țigan, ungur sau fost român.

Victoria în sine nu este ceea ce se vede, ci faptul că îl obligi pe celălalt, pentru că nu are încotro, să facă ceea ce vrei tu.

Eva Iova

Pe scurt...

ÎN SUA, FĂRĂ VIZĂ

Washingtonul continuă discuțiile cu statele membre ale UE care nu se află încă incluse în programul de călătorie fără viză și anume cu Polonia, România, Grecia, Bulgaria, Cipru și Malta, a declarat recent un oficial din Ministerul Securității Interne de la Washington din cadrul misiunii SUA pe lângă Uniunea Europeană, informează Agerpres. Începând de luni, 17 noiembrie, cetățenii din Republica Cehă, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania și Slovacia, precum și din Republica Coreea (Coreea de Sud) vor putea călători în Statele Unite ale Americii fără viză, cu condiția să completeze un formular pe Internet. Programul de eliminare a vizelor pentru SUA, cunoscut și sub denumirea de „Visa Waiver”, include 27 de țări.

UNGURII LUCREAZĂ MAI
MULT DECÂT EUROPENII

Angajații din Ungaria muncesc mai mult și în condiții mai stresante decât omologii lor vest-europeni, potrivit unui studiu publicat în cotidianul Népszabadság, citat de Agerpres. Intitulat „Calitatea vieții în Europa occidentală”, studiul are în atenție condițiile de muncă și impactul lor asupra vieții private în opt țări: Marea Britanie, Germania, Olanda, Suedia, Finlanda, Portugalia, Bulgaria și Ungaria. Un salariat din Ungaria petrece săptămânal la locul de muncă peste 45 ore, în timp ce un suedez numai 37 ore.

ROMÂNII TRIMIT ACASĂ
7 MILIARDE DE EURO

Românii din străinătate îmbogățesc bugetul cu peste 7 miliarde de euro. Cu această sumă, România ocupă locul 8 în lume la intrările de valută de la cetățenii care muncesc în alte țări. Suma, la rândul ei, este cu un miliard de euro mai mare decât banii care au venit anul trecut. Sunt bani care contează enorm, pentru că în ultimii 10 ani românii plecați la muncă au trimis în țară nu mai puțin de 31 de miliarde de euro. Toți acești bani nu ajută doar familiile celor plecați, ci întreaga economie și contribuie serios la menținerea cursului monedei naționale.

Sărbătorirea Zilei Naționale a României
în Ungaria

Anul acesta, sărbătorirea zilei de 1 Decembrie – Ziua Națională a României va debuta pe 23 noiembrie, la Budapesta în organizarea Institutului Cultural Român din capitala Ungariei. Manifestarea cuprinde un concert și o recepție la Palatul Dunărea, cu începere la ora 19.00.

*

Recepția organizată în cinstea acestei zile va avea loc și la Se-

ghedin cu un program organizat de Consatul General al României la Seghedin, pe 27 noiembrie, de la ora 18.00, în saloanele hotelului Tisa din oraș.

*

Cu ocazia Zilei Naționale a României, Ambasada României la Budapesta va pregăti un spectacol și o recepție, pe 1 decembrie, de la ora 19.00, la Teatrul Thalia și pe 2 decembrie, de la ora 20.00,

la Teatrul Național de Dans din Budapesta.

*

De ziua Marii Uniri, Consatul General al României la Jula organizează o manifestare care va avea loc în ziua de miercuri, 3 decembrie. Programul acestei zile festive se va desfășura la Hotelul Parc din oraș, unde de la ora 15.00 va avea loc un scurt program cultural urmat de o recepție. A.B.

Ungaria
promite că
va pedepsi
extremiștii

Premierul Gyurcsány Ferenc a anunțat duminică, după întâlnirea cu omologul său slovac Robert Fico, că guvernul de la Budapesta va lua măsuri împotriva grupurilor radicale și ultranaționaliste ungare.

„I-am cerut ministrului justiției să modifice legislația actuală, pentru a putea acționa legal împotriva extremei-drepte”, a anunțat acesta citat de AFP. „Trebuie să înțelegem efectul distructiv pentru imaginea Ungariei pe scena internațională provocat de cei care fac paradă în uniforme ce amintesc de cele mai nefaste ideologii ale secolului trecut”, a subliniat premierul ungar. Gyurcsány și Fico au adoptat sâmbătă, 15 noiembrie, după săptămâni de tensiuni naționaliste, o declarație comună ce denunță violența. Gyurcsány a mai subliniat că Budapesta așteaptă încă rezultatele anchetei slovace asupra acțiunii poliției la meciul de fotbal din 1 noiembrie din Slovacia, reacție pe care Ungaria o consideră disproporționată. Aceste violențe s-au soldat cu 15 răniți și 30 de arestări.

Premierul ungar l-a invitat pe Fico la Budapesta la începutul anului viitor, subliniind că marea majoritate a ungarilor și slovacilor se respectă reciproc.

„Exportarea fascismului și ideologiilor extremiste din Ungaria este inacceptabilă pentru Slovacia”, a spus sâmbătă premierul slovac. El a adăugat că, dacă cineva dă foc drapelului ungar în Slovacia, merge la închisoare.

Reamintim că, în timpul unor incidente la Budapesta în fața ambasadei slovace, manifestanții au ars drapelul slovac, gest condamnat de guvernul ungar. E.I.

ALEGERI2008

ALEGERI PARLAMENTARE
ÎN ROMÂNIA 2008

Alegerile parlamentare au loc în data de 30 noiembrie 2008.

Pentru cetățenii români cu drept de vot, pe teritoriul Republicii Ungare se organizează trei secții de votare în următoarele locații:

1. **Ambasada României în Republica Ungară**
1146 Budapesta, strada Thököly, nr. 72
2. **Consatul general al României la Seghedin (Szeged)**
6720 Seghedin, strada Kelemen, nr. 5
3. **Consatul general al României la Jula (Gyula)**
5700 Jula, strada Munkácsy, nr. 12

Procesul de votare se va desfășura în data de **30 noiembrie 2008, între orele 7.00–21.00 (ora Ungariei)**.

Puteți vota doar cu următoarele documente stabilite de lege:

1. Dacă aveți **domiciliul în Ungaria**, votați pe baza pașaportului simplu valabil, cu mențiunea privind stabilirea domiciliului în străinătate (cunoscut și ca pașaport CRDS).
2. Dacă aveți **reședința în Ungaria**, votați cu pașaportul simplu valabil sau cu cartea de identitate valabilă, însoțite de un document emis de autoritățile ungare, care să dovedească că aveți reședința în Ungaria și anume: **certificat de înregistrare, permis de ședere temporară sau permis de ședere permanentă**.

Nu se poate vota cu un document de identitate temporar, deci nici cu titlu de călătorie!

Nu se poate vota cu acte expirate!

Vă recomandăm să vă adresați din timp reprezentanțelor diplomatice ale României pentru actualizarea documentelor!

Pentru mai multe informații despre procedura de vot peste hotare, vă rugăm să solicitați „Ghidul alegătorului român din străinătate” de la cea mai apropiată misiune diplomatică sau să îl descărcați de pe site, de la:

<http://www.mae.ro/index.php?unde=doc&id=37079>.

Pentru alte informații privind alegerile pentru Camera Deputaților și Senat vă rugăm să accesați site-ul Autorității Electorale Permanente: <http://www.roaep.ro>.

Școala românească din Bățania poartă de acum numele lui Lucian Magdu

Anul 2008 va intra cu siguranță în istoria orașului Bățania, ca fiind anul școlii românești din localitate. La începutul lunii septembrie a fost inaugurată cea de-a doua ediție a „Întâlnirii Generațiilor”, o întâlnire la care au fost invitați toți profesorii și elevii de odinioară, și în cadrul căreia a avut loc o serbare emoționantă: botezul școlii, care de sâmbăta trecută poartă numele lui Lucian Magdu.

Oaspeții au fost întâmpinați mai întâi la intrarea în curtea școlii, primind fiecare câte un exemplar din publicația cu titlul „Generații”, editată special cu ocazia sărbătorii, iar pentru a doua oară la intrarea în clădire, primind câte o bucuțică de pâine și sare.

„Noua școală și-a deschis larg porțile așteptându-i pe toți elevii și profesorii, care au învățat și au predat aici. Poate unii, auzind cheamarea școlii, n-au ezitat să traverseze o țară întreagă. În 2003 am organizat prima întâlnire a generațiilor și după succesul extraor-

tință cu mare bucurie intenția bățanienilor, ca școala românească să poarte numele lui Lucian Magdu, fost elev al acestui institut de învățământ, înscriindu-se la Școala Generală din Julia abia în clasa a 5-a.

„Suntem foarte mulțumiți că numele fratelui meu, Lucian Magdu, și după 40 de ani de la dispariția sa a rămas în memoria bățanienilor. Totodată țin să mulțumesc că ani în șir a fost păstrată amintirea lui prin concursurile de recitare, organizate de Fundația Lucian Magdu”, a spus cu lacrimi

dinar de atunci am hotărât să ne întâlnim în această formă din cinci în cinci ani. A trecut repede timpul. Mă bucur că azi din nou ne-am adunat într-un număr foarte mare”, a spus *Iulia Olteanu*, directoarea școlii vorbindu-le celor de față cu mândrie și despre realizările ultimilor ani.

Apoi a venit rândul profesorilor, diriginți de ieri și de azi, fiind invitați să dea citire cataloagelor. Dintre foștii profesori au fost prezenți: *Iulia Mamuzsity*, *Irina Garami*, *Iulia Pantea Vaskó*, *Zsigovicsné Kovács Margit*, *Péter Albert*, *Andrei Sălăjan*, *Aladar Rusznyak*, *Zsirka Mihály* și *Dombi Rudolf*. A urmat apoi serbarea de botez, care a cuprins și un mic spectacol literar, susținut la un nivel artistic de elevii școlii, prezentând atât opera, cât și viața lui Lucian Magdu. La serbare au participat *Delia Magdu Krasznahorkai* și *Anita Magdu Balázs*, sora și fiica poetului, care au luat la cunoș-

tință cu mare bucurie intenția bățanienilor, ca școala românească să poarte numele lui Lucian Magdu, fost elev al acestui institut de învățământ, înscriindu-se la Școala Generală din Julia abia în clasa a 5-a.

Sora și fiica poetului

naștere. „Este o onoare nu numai pentru el, dar și pentru întreaga familie. Este un gest foarte frumos din partea orașului său natal. Întotdeauna vin cu mare bucurie la Bățania, căci aici mi-am petrecut o bună parte din copilărie, la bunici. Mă leagă amintiri frumoase de acest oraș.”

În cadrul serbării, organizatorii s-au amintit și de dascălita în pensie *Cornelia Magori*, fiindu-i recunoscuți în acest fel cei 43 de ani petrecuți la catedră cu o „Diplomă de diamant”. Spre regretul foștilor învățăcei și colegi, doamna învățătoare nu a putut fi prezentă la sărbătoarea școlii din cauza unui accident. De la școală, lumea s-a îndreptat spre Biserica Ortodoxă Română pentru a participa la o slujbă de pomenire, ziua terminându-se la Centrul Cultural „József Attila” cu un program de cântece și dansuri populare românești oferit de elevii școlii, care au reunit un mare succes în rândul publicului și în final un bal cu tombolă.

I. Kaupert – A. Bauer

Pe scurt...

JULA

Pe 26 noiembrie, Liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia își va deschide porțile de la ora 9.00 pentru elevii școlilor generale care stau în pragul de a-și alege viitoarea școală medie. Direcțiunea școlii și anul acesta așteaptă pe toți cei interesați, de a-și continua studiile medii la Liceu Românesc, în cadrul unei „Zile a Porților Deschise”.

CENADUL UNGURESC

Cu ajutorul unui sprijin obținut prin concurs pentru dezvoltarea localității, primăria din Cenadul Unguresc a cumpărat pentru terenul de joacă echipamente noi, tobogane, leagăne, etc., s-au renovat jucăriile vechi și s-a realizat un teren unde copiii să se simtă bine. La începutul lunii noiembrie, terenul de joacă realizat după normele europene a fost dat în folosință.

OTLACA-PUSTĂ

Asociația Culturală Română „Mihai Părdi” sărbătorește din nou bărbații din localitate și împrejurimi. Balul va avea loc la Casa de Cultură pe 29 noiembrie, de la ora 18.00. Biletele cu cină costă 1000 ft și se pot procura la Otlaca-Pustă: 06-68-428-153, la Medgyesegyháza: 06-30-9743123 și la Bichișciaba: 06-66-456-139, mobil: 06-30-4836271. Balul are scop caritativ, fondurile adunate fiind folosite pentru satul Otlaca-Pustă.

JULA

Ediția din 2008 a Zilei Culturale a Românilor din Ungaria va avea loc pe 22 noiembrie, la Centrul Cultural Românesc din Julia. La fel ca la edițiile din anii precedenți, și de această dată vor evolua pe scenă formații folclorice și soliști din satele cu populație românească din Ungaria. Manifestarea va începe la ora 9.30.

SEGHEDIN

Noua expoziție a artistului plastic *Ștefan Oroian* din Julia se amână pe 27 noiembrie. Vernisajul expoziției va avea loc la catedra de desen a Facultății din Seghedin de la ora 17.00.

Billy Graham la 90 de ani

Celebrul evanghelist Billy Graham a împlinit la 7 noiembrie 2008 vârsta de 90 ani. Aniversarea s-a ținut într-un cadru familial, la reședința din zona montană a Carolinei de Nord. „Nu m-am așteptat să trăiesc atât de mult și este greu să cred că am ajuns la vârsta de 90” a spus domnul Graham. „Fiecare zi este un dar de la Dumnezeu, indiferent cât de bătrâni suntem noi. Am descoperit că doar pentru că ne dezvoltăm mai slab fizic, odată cu înaintarea în vârstă, nu înseamnă că creșterea noastră spirituală trebuie să fie la fel de înceată. De fapt, ar trebui să fie mai puternică pentru că ochii ar trebui să fie spre veșnicie și pe Rai – pe lucrurile care contează cu adevărat.”

Billy Graham a petrecut mai mult de șase decenii predicând Evanghelia la mii de oameni prin cruciade de evanghelizare în mai mult de 185 de țări.

De la ultima sa cruciadă în New York în 2005, Graham a rămas un ghid spiritual activ în special prin cuvântul scris, scriind arti-

cole pentru un număr mare de publicații creștine. Totodată este aproape de finalizarea unui proiect de carte pe baza experienței sale personale odată cu înaintarea în vârstă și despre cum să fii pregătit emoțional și spiritual pentru ceea ce, spune el, pot fi cei mai împliniți ani din viață.

Eu, cuvintele și Dumnezeu

Azi vreau să-ți scriu, azi vreau să-mi vărs cuvintele înaintea Ta, să le arunc, pentru că nu mai pot să le țin... e prea mult pentru mine. E ceață și e frig și niște oameni se uită la mine și mă întrebă cât e ceasul... nu le răspund, pentru că vreau să-ți scriu, vreau să-mi plâng cuvintele, căci doar așa mă pot vindeca din nou... e târziu... oare cât e ceasul? Oare mai am timp? Vreau să-ți scriu. Am nevoie de o gură de aer curat. M-am saturat de îmbâcseala din mintea mea. E aglomerat... și miroase a uscat, a închis și a ploaie de toamnă târzie, a umbre plictisite... a cugetări nerostite, a cuvinte nescrise. Îmi era dor de Tine, atât de dor, îmi era dor să Te îmbrățișez și să nu-mi mai pese cât e ceasul... să adorm în brațele Tale ca un copil cuminte care se bucură de mâinile

care știi să-L mângâie, de ochii care știi să-i zâmbescă. Vreau să-ți scriu și să-ți spun că am uitat cum e să mă odihnesc la umbra aripilor Tale și de aceea vreau să citești... citește, pentru că nu am curaj să rostesc.

Vreau doar să tac și să scriu. Ascultă cum plâng cuvintele mele.

Și e târziu. E atât de târziu... Mă dor mâinile și ochii... Mi-ai spus să-mi ațintesc privirea la Tine. Îți amintești? Mi-ai spus să nu mă uit la valuri, ci la Tine... Mi ai spus să arunc hainele vechi și să-mi pun haina nouă și curată pe care mi-ai oferit-o cadou, și să-mi pun inelul... dar nu le mai găsesc... pentru că îmi plăcea atât de mult haina mea cea veche. Știi, și lor le plăcea. M-am încăpățânat să o păstrez. Acea pe care mi-ai oferit-o Tu o iau doar, uneori, poate dumi-

nica. Știi, nu vreau să o uez. E prea frumoasă pentru mine... e pur și simplu prea frumoasă. O păstrez pentru ocazii mai speciale... și atâtea cuvinte care s-au adunat! Și pe care nu ți le-am spus! Și... dar ceva mă oprește să continui...

Te uiți la mine cu dragoste și cu milă. Nu pot să cred. Mâna Ta a luat mâna mea... și mi-a pus în deget inelul pe care l-am pierdut... acolo, printre cuvinte și spații îmbâcsite... nu mai știu când... încerc să-ți explic, dar ochii Tai îmi spun că nu are sens. Tu ori-cum știi...

„Cum să te dau? Cum să te las? Mi se zbate inima în Mine și tot lăuntru Mi se mișcă de milă! ... Te voi logodi cu Mine pentru totdeauna; te voi logodi cu Mine prin neprihănire, judecată și mare bunătare! Te voi logodi cu Mine!”

Familia pastorului Zhang este ținută de autorități în China

Potrivit rapoartelor Asociației China Aid, familia pastorului Zhang „Bike” Mingxuan continuă să fie ținută autorităților. În amiaza zilei de 16 octombrie, în timp ce pastorul Zhang era plecat de acasă, aproximativ 15 oficiali ai Public Security Bureau (PSB) au dat buzna în locuința închiriată de familia acestuia și au început să le arunce lucrurile în stradă. Soția pastorului, Xie Fenglan i-a telefonat fiului său Jian pentru ajutor iar când acesta a sosit, a găsit autoritățile lovind-o pe mama lui și imobilizând-o la pământ. Când a încercat să o protejeze de lovituri, Jian a fost bătut cu bare de fier. Sunând la serviciul de ambulanță, femeia a fost informată că le este interzis să acționeze în favoarea vreunui membru al familiei Zhang. Aceasta a telefonat apoi celui alt fiu al său, Chuang iar acesta a fost de asemenea bătut când a ajuns. Se pare că Jian a fost dus de către un prieten la spital, unde și-a recăpătat cunoștința dar s-ar putea să nu mai vadă niciodată cu ochiul drept. Cei doi frați au părăsit spitalul deoarece erau supravegheați de oficialitățile PSB. Ei continuă să fie amenințați și avertizați să nu părăsească apartamentul lui Chang până în momentul în care o festivitate organizată de tatăl lor pe data de 20 octombrie va lua sfârșit. Se pare că pastorul Zhang a fost deținut de autorități. Poliția a folosit recent grămezi de gunoi pentru a bloca accesul în biserică unde acesta predică. Soția lui a fost evacuată din casă și locuiește împreună cu familia unui alt pastor deoarece hotelurile refuză să o găzduiască. Rugați-vă pentru familia Zhang în momentele lor de suferință pentru credința în Hristos. Rugați-vă pentru înțetarea atacurilor asupra creștinilor chinezi (2 Tesaloniceni 1:3-4).

Pastor omorât în Sri Lanka

Potrivit National Christian Evangelical Alliance, pastorul bisericii Elohim Gospel Church din Orugodawatte, Sebamalai Gunesch (33 ani) a fost găsit mort în data de 8 octombrie. Pastorul a fost dat dispărut în 6 octombrie, când nu s-a mai întors acasă de la un serviciu divin care a avut loc în orașul Kadawatha. De asemenea, fratele pastorului Gunesch a fost găsit decedat într-o locație apropiată.

Cereți-I Domnului să o sprijine în mijlocul necazului pe soția pastorului, pe băiatul ei de 4 ani și pe fetița de 2 ani. Rugați-vă ca cei ce sunt responsabili pentru aceste atacuri să se căiască și să găsească salvarea, exact ca Pavel. Rugați-vă pentru înțelepciunea și protecția celor care Îl slujesc cu mari riscuri pe Domnul în Sri Lanka.

(Sursa: www.persecution.net)

Nelu Roșu

Toamna recunoștinței

A venit iar toamna ruginii
Când livezile cu fructe ne îmbie,
Iar pe dealuri se culege via
Doamne clară Ți-e mărinimia!

A venit sezonul de cules
Când țăranul mănâncă din mers,
Iar porumbu-n grabă se adună
Doamne ce bogată-i a Ta mână!

A venit campania-n ogoare
Când recolta geme în hambare,
Iar din munte turmele coboară
Doamne Tu ne ești sfânta comoară!

A venit timpul să mulțumim
Pentru familia ce-o iubim,
Când bisericile țin recunoștința
Doamne generoasă Ți-e ființa!

ISTORIOARĂ
CU TÂLC DUHOVNICESCSmerenia și răbdarea
biruie invidia

Înainte de venirea celor din jurul avvei Pimen, trăia în Egipt un bătrân foarte renumit și prețuit, dar când au venit de la Sketis avva Pimen și ai săi, oamenii l-au părăsit pe bătrân și au început să se ducă la avva Pimen. Bătrânul, plin de invidie, începuse să-l vorbească de rău. Atunci, avva Pimen s-a întristat și le-a zis fraților: „Ce să facem cu acest mare bătrân? Oamenii ne-au pus într-o încurcătură tristă, părăsindu-l pe el și venind la noi, care nu suntem nimic. Cum putem oare să-l împăcăm pe bătrân?”. Apoi, zice: „Pregătiți câteva gustări, luați o ulcică de vin și să mergem la dânsul, să mâncăm împreună. Poate așa îl vom putea împăca”. Au luat gus-

tările și au plecat, au bătut la poartă, și ucenicul bătrânului a întrebat: „Cine sunteți?”. Ei au zis: „Spune bătrânului: «Pimen vrea să-l binecuvântezi». Ucenicul i-a spus întocmai, dar bătrânul a răspuns: „N-am timp”. Ei au rămas în arșiță, zicând: „Nu plecăm de aici până când nu ne învrednicim să-l vedem pe bătrân”. Acesta, văzându-le smerenia și răbdarea, strâpuns până la lacrimi, le-a deschis. Și au intrat și au mâncat împreună, iar când mâncau, bătrânul le-a zis: „Cu adevărat, ce văd acum în fața voastră întrec de o sută de ori lucrurile pe care le-am auzit despre voi”; și din ziua aceea le-a devenit prieten. (Pateric, ediția Polirom, 2005)

Sfânta taină a nunții

Una dintre tainele bisericii este Sfânta Taină a Nunții, prin care, după făgăduința mirelui și a miresei, ca un jurământ depus în mod liber în fața preotului, li se împărtășește mirilor harul dumnezeiesc, care sfințește însoțirea lor după fire, prefăcând-o într-o desăvârșită și curată legătură duhovnicească. După chipul legăturii din-

tre mântuitorul Isus Hristos și Sfânta sa Biserică a făcut preotul Ioan Bun la biserică din Micherechi și unirea între tinerii miri Monica Marc și Vasile Ruja, în ziua de sâmbătă, 8 noiembrie. La această unire pe viață au fost părtași nașii dr. Vasile Sucigan și Ioana Ludmila Fodoreanu.

A.C.

Oastea Domnului din Micherechi
a împlinit 80 de ani

„Sunt zile mari, sunt ceasuri mari și vremuri mari pe lume. / Dar numai oamenii cei mari rămân un veșnic nume”. Rândurile din poezia lui Traian Dorz a fost motoul acelei serbări, care a avut loc pe 9 noiembrie, la Micherechi, cu

Rocsin, cântăreț de biserică și Gheorghe Marc. Între anii 1985 și 1998, îndrumătorul Oastei era Vasile Netea, iar în zilele de azi este Vasile Mărcuț, cantorul actual al bisericii ortodoxe. Comunitatea servind în limba română este

Dar n-am intrat într-un război să luptăm împotriva oamenilor, ci am intrat să luptăm împotriva răului. Noi dacă am intrat în Oastea Domnului trebuie să facem totul pentru Evanghelie ca să avem parte de ea. Marele Apostol Pavel arată și care sunt armele duhovnicești ale ostașilor lui Iisus Hristos și-i îndeamnă pe Efeseni să le ia asupra lor: Pentru aceea, luați toate armele lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva în ziua cea rea, și toate biruindu-le, să rămâneți în picioare... Îmbrăcați-vă cu platoșa dreptății și încălțați picioarele voastre, gata fiind pentru Evanghelia păcii. Orice vom face cu cuvântul sau cu fapta vom face în numele Domnului Iisus Hristos”, a spus în cuvintele sale de predică Vasile Mărcuț.

Printre înaintașii Oastei Domnului, preotul Marian Mărcuș din Caransebeș și-a adus aminte și de părintele Ioan Olah, întemeietorul adunării din Micherechi. Preotul Mărcuș, în cuvântul său cald, convingător, chiar cu lacrimi, a făcut o mărturie din viața sa. Predica zilei a fost ținută de Tiberiu Iuhas, membrul al Oastei Domnului. Petre Caba a vestit Evanghelia, iar Ionela

ocazia a 80 de ani de la înființarea Oastei Domnului din sat. Sala devenind neîncăpătoare de numărul mare al participanților a demonstrat că această aniversare, a 80-a, poate fi considerată o adevărată zi istorică în viața Oastei Domnului din Micherechi.

Oastea Domnului e o familie restrânsă, o frățietate evanghelică cu gândul precis de a trăi mai intens învățăturile Bibliei și ale Bisericii. În anul 1928, 50 de persoane, în frunte cu preotul din Micherechi Ioan Olah, a întemeiat adunarea din sat denumită și Adunarea Ostașilor. La început s-a ținut programul la Școala Confesională de lângă biserică ortodoxă, până în anul 1942. Apoi, până în 1973, credincioșii ostași s-au întâlnit la case particulare, la Savita Iova, mai târziu la fratele „Căuaciului”. Din anul 1973 până în anul 1990 se adunau în casa parohială cea veche. Iar în anul 1990 s-a construit o nouă casă de adunare din donațiile adunate de la consăteni. Actuala clădire a Oastei se află în curtea bisericii ortodoxe din loc.

Primul îndrumător era preotul Ioan Olah, urmat mai târziu de Teodor Tat. Cantorul Vasile Poiendan a fost și el îndrumătorul Oastei, urmat de Gheorghe

unică de acest gen din Ungaria. Membrii Oastei Domnului sunt ortodocși, care au depus un legământ în fața Sfântului Altar din biserică pentru a se strădui să trăiască o viață lui Dumnezeu. Întâlnirile membrilor Oastei Domnului au loc după slujbele bisericești. Programul acestor întâlniri frățești cuprinde rugăciuni, cântări, poezii religioase, cuvinte de învățătură și de mărturisire duhovnicească.

„Oastea Domnului cau-

tă să aducă pe păcătoși la izvorul îndreptării și al puterii lui Iisus Mântuitorul. Oastea Domnului a ieșit în suflarea Duhului Sfânt și va trăi numai până când va sta sub această suflare. Noi am intrat într-un război.

Lupău sosită din localitatea Beznea (România) a cântat spre slava lui Dumnezeu. La serbare a luat parte și preotul paroh Ioan Bun. La sfârșitul programului, oaspeții au fost invitați la o masă comună.

A. Cioca

Cel mai / Cea mai...

⇒ Cea mai mare pasăre care nu zboară este STRUTUL. El are o înălțime de 2,7 m și trăiește în Africa.

⇒ Cel mai mare animal de uscat este ELEFANTUL AFRICAN. La naștere atinge înălțimea de 1 m, în timp ce la maturitate poate ajunge până la 3,7 m.

⇒ Cea mai mare pasăre zburătoare este ALBATROSUL RĂTĂCITOR. Lungimea aripilor sale întinse poate ajunge până la 3,6 m, și poate zbura 1.000 km/zi.

⇒ Cel mai mare animal este BALENA ALBASTRĂ. Având o lungime de 33 m, mai mare decât un teren de tenis, poate fi considerată cel mai mare animal al tuturor timpurilor.

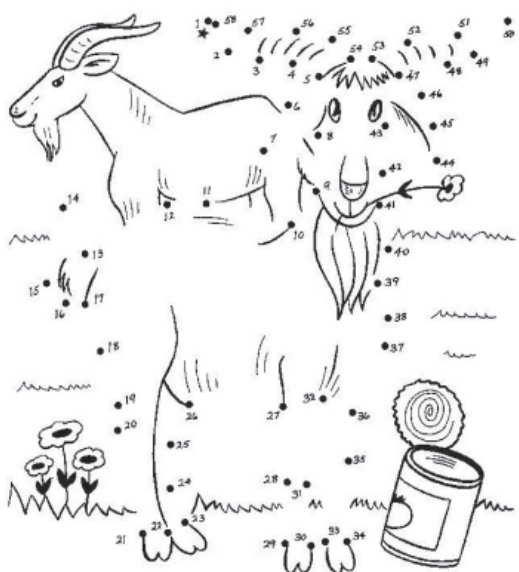
⇒ Cea mai mare reptilă este CROCODILUL DE APĂ SĂRATĂ. Poate fi întâlnit în Australia și are o lungime de 7 m.

⇒ Cel mai lent animal de pe pământ este LENEȘUL CU TREI DEGETE, care se mișcă cu o viteză de circa 0,12 km/oră.

⇒ Cel mai rapid animal de pe pământ este LEOPARDUL. El poate fugi cu o viteză de 115 km/oră.

⇒ Cel mai longeviv animal de pe pământ este BROASCA ȚESTOASĂ GIGANT, care poate trăi până la 180 de ani.

Unește și colorează

GHICITORI

Zece frați,
Zece cumnați,
În aceeași casă
Adunați.

Toamna ne grăbim,
Să îi întâlnim.

Să ducem acasă
În coșurile pline
Multe vitamine.

(Mentă și penți)

Soarele când îl zărește,
Pe dată se înroșește.
O culegem vara toată
Tare-i bună în salată!

(Roșiada)

Albă păsărică

(Margareta)

Pe arac se urcă,
N-are aripioare,
N-are nici picioare.

(Fasolea)

Cine trece pe la poartă
Și câinii la el nu latră?

(Vântul)

Copaie peste copaie,
La mijloc carne de oaie.

(Scolica)

Ban de aur colorat
Și pe margini dantelat
Prin poieni stă vara toată
Și poartă nume de față.

LAROUSSE

PENTRU
TINERET

Europa Evului Mediu

Între 1000 și 1450, Europa creștină se crede centrul lumii. Ea ignoră cu desăvârșire existența Americii la vest de mări. La sud, ea luptă împotriva puterilor săi vecini islamici. În privința popoarelor Africii, pe care nu le cunoaște, nascocesc legende. La est, încearcă să convertească la creștinism popoarele păgâne și se izbește de războinicii mongoli. În Asia trimite câțiva soli, dar nu vrea să dea crezare minunatelor povestiri spuse de aceștia la întoarcere.

80% țărani

Aceștia trăiau în sate mici, nu departe de un castel sau de o abație. Acolo își duceau întreaga viață în ritmul diurn obișnuit, alternând între munca specifică fiecărui anotimp și zilele de sărbătoare. Sărbătoarea tuturor sfinților, Crăciun, Paști și praznicele sfinților... De obicei, pământul pe care-l cultivau nu le aparținea. Aceasta era al seniorului, care-l apăra, cu cavalerii și omul legii... În schimb, seniorul lua o parte din grâu, din păsările și porcii pe care-i creșteau. În folosul lui, țăranii cărau deopotrivă piastră pentru castel, săpau și întrețineau șanțurile... Începând cu anul 1000, câteva inovații ușurează

munca unora dintre ei: plugul de fier, care trage brazde adânci, jugul, care permite atelajelor să tragă încărcături grele, moara de apă, care pune în mișcare pietrele de moară, pentru a zdrobi grăunțele.

Regele și baronii

Țăranul muncește, călugărul și preotul se roagă, cavalerul luptă. Așa e rânduită creștinătatea. În fruntea ei regele sau împăratul, care încearcă să-și impună legea și dreptatea ducilor, conților sau baronilor.

Cruciații

În secolele XII și XIII, cruciadele organizate de biserică se bucură de mare succes. Din Franța, Anglia, Germania, cavalerii creștini pleacă în număr mare să lupte împotriva musulmanilor, pentru eliberarea Ierusalimului și de dragul aventurii.

Orașele schimbă lumea

În secolul al XIII-lea, câmpiile produc suficient pentru a hrăni oamenii din orașe. Răsar catedrale și turnuri gotice. Burghezii, meșteșugarii, comercianții se îmbogățesc și se organizează pentru a-și guverna orașul. Apar primii bancheri, primele universități.

Cruciadă

și răscumpărare

1189: Philippe Auguste, regele Franței și Richard Inimă de Leu, regele Angliei iau parte împreună la cruciadă. 1192: Richard este prins, pe drumul de întoarcere, în ținutul germanic.

În pofida veșmântului său de pelerin, care-i asigură neutralitatea, este predat împăratului și nu va fi eliberat decât un an mai târziu, pentru o răscumpărare considerabilă.

Armata mongolă

Călăreții mongoli ai lui Gingis Han, călare pe caii lor scunzi dar neobosiți, înarmați cu arcuri și lănci, cuceresc în secolul al XIII-lea un vast imperiu, care se întinde din China până în Europa.

Castele și turnuri

Turnuri de lemn sau donjoane rotunde, ridicate pe colina unor castele fortărețe inexpugnabile... Seniorii stăpâneau și apărau pământurile și țăranii care-i hrăneau.

Nenorocirile vremii

Războiul, foametea, ciuma pustiesc regatul franc la sfârșitul Evului Mediu. La Veneția, cadavrele sunt arse pentru a încerca oprirea epidemiei.

Școlarii chitighăzeni în excursie la Arad

În dimineața zilei de 5 noiembrie am pornit într-o excursie în România cu colegii din clasele 5-8 de la școala din Chitighaz. În total am fost 22 de elevi, însoțiți de doamna profesoară *Iulia Moldovan* și alți profesori. A fost o zi minunată. După aproximativ o oră de călătorie cu autocarul, am ajuns în orașul Arad. Aici am vizitat mai multe clădiri interesante: Palatul Culturii, Universitatea „Aurel Vlaicu”, Primăria,

Teatrul de Stat, Catedrala Ortodoxă, Parcul Reconcilierii, Cetatea Aradului, Muzeul de Istorie, Muzeul de Artă, etc., după care ne-am îndreptat spre Mănăstirea Hodoș-Bodrog.

Cel mai mult ne-a plăcut expoziția de istorie de la Palatul Cultural, construit în 1913. La muzeu am vizitat secțiile de arheologie și etnologie. Expoziția conține foarte multe obiecte arheologice interesante încă de pe vremea dacilor, descoperite cu ocazia unor săpături efectuate în împrejurimile Aradului. Expoziția de istorie prezintă evenimente istorice de la revoluția din 1848 până la cea din anul 1989, căderea regimului comunist. Am văzut multe fotografii cu eroii căzuți în orașul Timișoara, București și Arad în decembrie 1989.

La Mănăstirea Hodoș-Bodrog cel mai mult ne-a impresionat biserica veche, istoria acesteia și pictura din biserică. Aici am fost primiți cu multă căldură de starețul mănăstirii. La mănăstire am mâncat supă de fasole, tocăniță de cartofi și struguri, mâncare de post cum mănâncă călugării de la mănăstire. Niciodată n-am crezut că supă de fasole poate fi atât de gustoasă...

A fost o excursie plăcută, dar și utilă, deoarece în cadrul materiei de cultură și civilizație românească învățăm chiar despre provinciile istorice și zonele geografice ale României dintre care face parte și regiunea Crișana.

Dorim să mulțumim și pe această cale pentru frumoasa zi atât profesoarei noastre cât și Preasfințitului Episcop *Siluan*, care a organizat să fim primiți la Mănăstirea Hodoș-Bodrog.

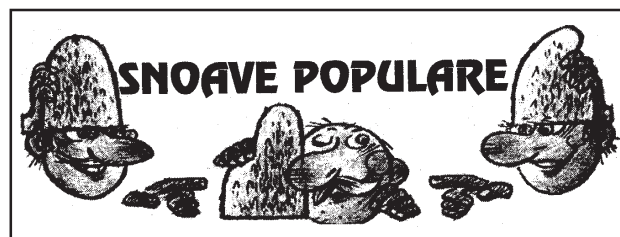
Nicoleta Igrîț, Adela Kopács, Csilla Brad, eleve în clasa a 7-a, Chitighaz

Premiu pentru două eleve din Jula

Asociația de prietenie Ungaro-Română din Kaposvár a organizat în ziua de 15 noiembrie cel de-al XII-lea concurs de versuri și proză, la care au participat și elevi de la școala generală românească din Jula. *Ecaterina Martin*, elevă în clasa a 4-a, a povestit un basm cu regele Matei Corvin și o poveste din

„Amintirile din copilărie” ale lui Ion Creangă, pentru interpretarea cărora a fost premiată cu locul II. *Izabela Boca*, elevă în clasa a 6-a, pentru recitalul din poeziile poetei *Ana Blandiana* și ale poetului maghiar *Tóth Árpád* a fost premiată cu premiul special.

A. Butar

Vrea să-l facă de rușine!

Badea Gheorghe se duce într-o zi cu o gloabă de cal la târg.

– Cum trage calul ăsta la căruță, bade? întrebă un curios.

– D'apăi, domnule dragă, nu prea trage!

– Da' la plug, trage?

– Nu prea.

– O fi bun la călăreală!

– N-aș prea crede.

– Păi, atunci de ce l-ai mai adus să-l vinzi, dacă nu e bun de nimic? izbucni omul.

– Da' nu l-am adus să-l vând!

– Păi, ce păcatele mele vrei să faci cu el, dară atunci?

– Vreau să-l fac de rușine în toată țara!

Păcală copil

Păcală, copil, mergea în tren cu tatăl său la oraș și, cum își scoase capul pe fereastra deschisă, tatăl său îi zise:

– Păcală, bagă capul înăuntru, căci vântul o să-ți ia pălăria din cap!

Cum însă Păcală nu voia să asculte, tatăl său îi smulse pălăria din cap și i-o ascunse. Păcală începu atunci să plângă.

– Vezi ce se întâmplă când nu ascuți? îi spuse tatăl, voind să-l liniștească. Hai, fii cuminte, căci eu am să suflu o dată și ți-o voi aduce înapoi de îndată!

Și zicând acestea, fluieră o dată, trase pălăria de la spate și i-o dădu lui Păcală, care nu mai putu de bucurie. După ce își puse pălăria pe cap, Păcală smulse și el pălăria tatălui său și, aruncând-o pe fereastră, îi zise cu veselie.

– Suflă încă o dată, tată, ca să vie și asta înapoi!

Nici pe mine?!

Păcală și Tândală călătoreau odată împreună cu trenul. Apare controlorul, care cere biletul mai întâi lui Păcală, acesta fiind mai aproape de ușa compartimentului.

– Dar, bre Păcală, face controlorul văzând biletul, trenul acesta nu te duce la Cluj!!!

La care Tândală sare deodată de la locul lui și întrebă iute:

– Nici pe mine, bre?!

Bicentenarul nașterii lui Andrei Șaguna la Budapesta

„Șaguna nu a murit ca să înceteze a trăi, ci a murit ca să trăiască mai glorios, să trăiască în veci...”

(Urmare din pag. a 3-a)

Este una dintre personajele care a marcat istoria bisericii ortodoxe, viața culturală, politică și socială din regiune. El este cel care a reușit în decembrie 1864 să reînființeze vechea Mitropolie a Transilvaniei, a creat o adevărată școală teologică sibiană prin reorganizarea vechiului Institut Teologic-Pedagogic, a organizat învățământul românesc din Transilvania sub îndrumarea Bisericii. De asemenea, s-a implicat în viața național-politică a românilor, fiind considerat „diplomatul revoluției de la 1848-1849”, iar mai târziu ca membru în Dieta Transilvaniei, în Senatul imperial din Viena și în Casa magnatilor din Budapesta a apărut peste tot drepturile românilor”.

Pentru a înțelege drumul sinuos al vieții și cum s-a născut dragostea pentru neamul său, în cadrul cinaclului Ana Borbély a vorbit despre strămoșii lui Andrei Șaguna, care s-a născut la Mișcolț, ca cel de-al treilea copil al negustorului Naum, din familia Șaguna, strămutată în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea din Grabova, de lângă vestitul oraș Moscopole, din cauza distrugerii acestor orașe de către satrapul Ali Pașa. Din Moscopole și din zona adiacentă au emigrat marile familii macedoromâne, care nu s-au mărginit numai la preocupările negustorești, ci au contribuit la menținerea și întărirea Bisericii Ortodoxe, la renașterea sentimentului național românesc din Austro-Ungaria și Transilvania. La Mișcolț era o puternică colonie macedoromână de aproape 300 de negustori aromâni cu familiile lor. Ei aveau cercul lor, școala și biserica lor. În anul 1785 ei au început să-și zidească o biserică nouă al cărei iconostas – sfințit în anul 1791 – este cel mai frumos și mai mare din Europa-Centrală, cu o înălțime de 16 m și 87 de icoane. Nu în mod întâmplător, printre cei care au contribuit cu bani la ridicarea acestui lăcaș bisericesc, se află și

cei doi bunici ai viitorului mitropolit: Evreta Șaguna și Anastasiu Mihail Muciu, bunicul dinspre mamă. Și astăzi în biserica din Mișcolț, Sfânta masă din altar poartă inscripția: „dăruită de Evreta Șaguna”.

Însă un rol decisiv în educarea sa l-a avut Anastasia Șaguna, de care își amintea cu mare admirație: „Mamei mele îi datorez dragostea de Dumnezeu și credința ortodoxă, drumul meu în viață și duhul de jertfă care m-a călăuzit în toată opera mea”. În 1814, tatăl său pentru a se salva de la o prăbușire financiară și sfătuit de episcopul catolic din Eger, trece la catolicism împreună cu cei trei copii ai săi, cu toată împotrivirea soției sale. În dorința de a-și crește copiii în legea ortodoxă, Anastasia va pleca la Pesta la tatăl său, fapt ce va atrage nemulțumirea episcopului catolic Fischer care va cere guvernului ungar ca cei doi copii mai mari să fie aduși cu sila înapoi la Mișcolț, iar Anastasiu, în vârstă de 5 ani, să fie lăsat mamei sale până la anii de școală și apoi dat preotului catolic din Mișcolț pentru catehizare.

După moartea soțului ei, Naum Șaguna, survenită în 1815, ea se va adresa împăratului cu o cerere să i se dea voie să-și crească copiii în Legea Ortodoxă, dar va fi refuzată, deoarece „tatăl copiilor a fost catolic”. Cu ajutorul rudeniilor sale bogate și influente, Anastasia se va împotrivi timp de un an poruncilor venite de la curte, însă la 30 august 1816 va sosi un nou ordin de la Viena prin care se cerea să-și trimită copiii negreșit în grija episcopului Fischer. Ea va cere palatinului îngăduința de a pleca cu copiii la Mișcolț.

Aceștia vor primi educație catolică, dar fiind împreună cu ei, mama lor va exercita asupra educației lor o influență statornică și hotărâtoare. Ajunși la maturitate, ei vor părăsi catolicismul, declarând fiecare că fac acest pas nesiliți de nimeni.

În 1823, tânărul Anastasiu va părăsi pentru tot-

deauna orașul natal, locuind cu familia Grabovsky la Pesta. Va urma gimnaziul catolic superior la piariști și va termina studiile de Filozofie și Drept de la Universitatea din Pesta. În timpul celor șase ani petrecuți în casa familiei Grabovsky din Pesta, a venit în contact cu noile curente sociale și culturale. În atmosfera spirituală, im-

pregnată de concepția istorică și lingvistică a Școlii Ardelene, în salonul literar al lui Grabovsky se întâlneau numeroși literați și oameni de cultură română ca Petru Major, Samuil Micu Clain, Damaschin Bojincă, Dimitrie Țichindeal, Moise Nicoară, Emanuil Gojdu, Eftimie Murgu, Andrei Mocioni, Constantin Lecca. Pe lângă subiecte cultural-literare s-a dezbătut și problema bisericii românilor din Banat și Ungaria, care era sub ierarhia sârbă. În anii petrecuți la Pesta va lega prietenii trainice cu baronul Eötvös și cu viitorul mecena Emanuil Gojdu.

Spre surprinderea multor prieteni el va hotărî să devină preot. Va studia teologia la Vârșet, în 1833 se călugărește luând numele de Andrei.

Și-a început activitatea ca episcop în aprilie 1848, în împrejurări deosebit de critice, când izbucnise revoluția din Transilvania și Ungaria. La numai câteva zile după hirotonia sa ca episcop va prezida, împreună cu episcopul unit Ioan Lemeni, Marea Adunare pe Câmpia de la Blaj, unde au participat 40.000 de români. Înțelegând principiile formulate de Simion Bărnuțiu, George Barițiu, Avram Iancu, a sprijinit doleanțele românilor pentru

drepturi, libertate, independență, limbă românească, pentru școli românești și pentru o Mitropolie Ortodoxă Română. La Marea Adunare de la Blaj a fost numit conducătorul delegației care avea să prezinte împăratului Petiția națională prin care se cerea: desființarea iobăgiei și a dijmii, libertate comercială și industrială, tribunale cu

Șaguna obține restaurarea vechii Mitropolii a Transilvaniei ce fusese desființată în 1701, iar în 1868 în cadrul Congresului național bisericesc din Transilvania se va discuta și aproba proiectul Statutului Organic al Bisericii Ortodoxe din Transilvania (acesta a rămas în vigoare până în 1925, iar principiile acestuia au fost preluate de Statutul de organizare al întregii Biserici Ortodoxe Române din 1925 și chiar de cel actual).

În cadrul cinaclului, Maria Berényi a subliniat că Șaguna a dus o luptă fără preget pentru slujirea românilor prin școlile populare, la finele păstoririi sale numai în episcopia Sibiului erau 800 de școli populare. De asemenea, a înființat la Brașov un liceu de 8 clase și o școală comercială, iar la Brad un gimnaziu de 4 clase. S-a îngrijit și de soarta elevilor săraci prin burse oferite de fundațiile pe care le-a înființat în acest scop, sau din veniturile sale proprii. De numele său se leagă și înființarea la Sibiu, în 1850, a Tipografiei Eparhiale, unde s-au tipărit abecedare, manuale, manuale didactice pentru studenții Institutului Teologic (scrise de el), cărți de slujbă pentru nevoile bisericilor parohiale, iar în 1858 a tipărit prima Biblie cu ilustrații. În 1853 a înființat „Telegraful Român”, primul ziar din România cu apariție neîntreruptă până astăzi. Pentru meritele sale deosebite, în 1871 a fost ales membru de onoare al Academiei Române. Prin testamentul său a lăsat bisericii o avere de 600.000 de coroane. Ultimul său cuvânt testamentar a fost: „Trăiți în pace, nu vă învrăbiți”. A dispus să fie înmormântat la Rășinari, fără pompă, fără discursuri, iar serviciul divin să fie săvârșit de un preot sătesc.

În încheierea cinaclului, Maria Berényi a citat de la Eötvös József, fost ministru al cultelor în 1868 și prieten al marelui prelat român: „Șaguna nu a murit ca să înceteze a trăi, ci a murit ca să trăiască mai glorios, să trăiască în veci”.

La 24 decembrie 1864,

Gabriela Enea Elekes

Veniți la liceul din Julia!

Săptămâna trecută, joi, 13 noiembrie, *Maria Gurzău Czeplédi*, directoarea Liceului „N. Bălcescu” din Julia și *Ildikó Pilan*, directoarea căminului de elevi al aceleiași instituții, au făcut o vizită în Bihor, la școlile generale din Bedeu și Săcal, pentru a face propagandă

pentru înscrierea elevilor în clasa a 9-a. Aici au prezentat elevilor posibilitățile și condițiile pe care le poate oferi școala și căminul, au vorbit despre proiectele și planurile de viitor, despre viața și activitatea culturală a liceului, etc.

A.B.

Folclor la Aletea

Ansamblul folcloric „Busuiocul” din Sântana a fost primit pe scena Casei de Cultură din Aletea la manifestarea culturală care s-a desfășurat în cadrul proiectului „Cooperare transfrontalieră la nivelul localităților Sântana și Aletea prin realizarea de activități culturale artistice și sportive”. Consiliul Local

Și de această dată, ca și în multe alte spectacole, dansatorii de la Sântana au câștigat simpatia publicului din Aletea, care, la sfârșitul prestației i-au chemat din nou pe scenă, finalul spectacolului fiind și un veritabil bal al sântănenilor și aletenilor deopotrivă. La acest „joc”, care s-a încins la sfârșitul spectacolului,

Sântana este beneficiar al contractului de colaborare finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României, pentru desfășurarea de acțiuni culturale artistice și sportive în comun cu partenerul său, primăria orașului Aletea. Prima activitate comună a acestor parteneri a constat în desfășurarea de acțiuni sportive: fotbal și tenis de masă, activități care au fost realizate pe 10 octombrie, iar ziua de sâmbătă, 8 noiembrie a fost dedicată unor activități culturale-artistice. În prezența a peste 250 de spectatori din orașul Aletea și împrejurimi, membrii adolescenți ai ansamblului folcloric „Busuiocul”, precum și colegii lor mai mici, „Bobocii de busuioc”, au adus pe scena Casei de Cultură a orașului Aletea frumusețea dansului și cântecului popular românesc în paralel cu dansul specific aletenilor, susținut de ansamblurile din orașul Aletea.

dansatorii celor două orașe și-au învățat pașii de dans reciproc. Spectacolul a fost însoțit și de o delegație a meșterilor populari din Sântana, care au expus elemente de tradiție și artă populară specifică în sediul Autogovernării Românești din Aletea. Programul acestor zile culturale s-a încheiat cu o cină comună, cu tocăniță și mititei. *Gheorghe Ardelean*, directorul Căminului Cultural din Aletea a înmănat dansatorilor diplome de participare în amintirea acestei întâlniri. Reprezentanții ansamblului folcloric și delegația primăriei din Sântana s-au întors acasă încântați de buna primire de care au avut parte la Aletea. Cooperarea transfrontalieră dintre Sântana și Aletea va continua atât în cadrul acestui proiect, cât și prin alte proiecte pe care cele două localități doresc să le dezvolte în viitorul apropiat.

Elisabeta Ardelean

Serată literară cu lansare de carte la Liceul „Bălcescu”

Editura Szarvaspress a publicat de curând volumul „Literatura română pentru copii și tineret. Scrieri românești din Ungaria. Studii, vol. I”, semnat de *prof. Lucreția Șipoș Fluieraș*, șefa catedrei de limba română a Facultății Pedagogice „Tessedik Sámuel” din Szarvas. După ce a fost lansat la Bătaia, Szarvas și la Cluj, joi, 13 noiembrie, volumul de studii a fost prezentat și la Centrul Cultural Românesc din Julia. După o amplă prezentare a cărții, făcută de *Maria Gurzău Czeplédi*, directoarea Liceului „Bălcescu”, elevii ne-au invitat la un montaj literar din poeziile și proza scriitorilor și poezilor români din Ungaria.

Volumul se poate constitui în manual, în antologie și într-un jurnal al scriitorilor români din Ungaria, care sunt creatori de proză și de poezie. Mai cu seamă, acest volum se axează pe universul copilăriei și al adolescenței în creațiile scriitorilor români din Ungaria. Volumul urmărește, pe de o parte, însușirea selectivă a valorilor literaturii române din Ungaria, iar pe de altă parte, e un argument pentru demersul oricărui cititor de a se apropia de literatura pentru copii. Autoarea vine în sprijinul îmbogățirii orizontului cultural al românilor din Ungaria și nu numai. Pune în evidență contribuția acestor scriitori

prin care demonstrează că limba noastră poate naște metafore și în afara hotarelor României.

„Cu această apariție editorială, care este rezultatul cercetării mele timp de mai mulți ani, demonstrez, având ca fundament texte literare, poezie, proză, povestiri, că literatura românilor din Ungaria este valoare literară artistică, că este un suport de identitate și că completează în mod fericit cultura românilor din Ungaria. După cum se poate vedea în textele citate în volum și în recitalul de poezie dat în mod excepțional în această seară de elevii de liceu, scriitorii și poezii s-au întors prin poezie și proză, în grădina copilăriei lor, toți deopotrivă prin actul creator. Este o nevoie interioară pe care creatorii autentici simt nevoia să o exprime. Trebuie să mărturisesc că m-am bucurat de

o bursă de cercetare a scrisului românesc din Ungaria în anul 2000, după care am scris cinci cursuri pentru studenții mei, cursuri de gramatică și de literatură pentru copii și așa spune că 14 ani am cercetat universul literaturii române din Ungaria, care de fapt este un univers autentic, literar artistic și care trebuie să fie neapărat cunoscut în procesul instructiv educativ. Pentru mine, această carte este o realizare de excepție, dar trebuie să adaug că fără contribuția *prof. univ. dr. Cornel Munteanu* de la Baia Mare, ca lector și ca îndrumător, ca mentor spiritual, prezentul volum nu ar fi în această formă, despre care se spune că este desăvârșit, că e bine venit, că este un instrument de lucru pentru profesori și pentru noi dascălii în general...”, ne-a mărturisit profesoara Fluieraș. A. Butar

Brâncuși în orașul-minune (2)

Dacă n-ar fi fost atât de perseverent și rezistent, înzestrat cu nesfârșita putere de muncă a țaranului, Constantin n-ar fi îndrăznit niciodată să meargă singur, pe jos, până la Paris. Piedicile erau numeroase, iar drumul prin Europa lung și obositor. Într-o continuă și supărătoare căutare de lucru, fu obligat, uneori, să se angajeze în locuri dubioase numai pentru a câștiga un ban, spre a-și putea continua călătoria. Alteori era de-a dreptul descurajat, dar imaginea „orașului minune” îl trăgea și îi dădea forțe noi.

A învățat să doarmă ziua și să călătorească noaptea, pentru a evita căldura dogorătoare a soarelui. Câteodată găsea în satele atât de depărtate unul de celălalt o șură în care se adăpostea. De cele mai multe ori dormea ocrotit de umbra copacilor, cu traista sub cap drept pernă. Se obișnuise atât de mult să simtă pământul tare sub trupul obosit, încât nu mai putea adormi pe o saltea.

Noaptea erau înstelate, bolta senină privea la drumetel care trecea cu pas măsurat simțind legătura strânsă între el și universul imens ce-l înconjură. În acele momente își dădea drumul la voce, cântând cântece învățate pe când era copil, în cor. Își dădea atunci seama că trăiește cu adevărat și avea impresia că lumea, întreaga natură cântă împreună cu el.

Păstorii din munții Transilvaniei au obiceiul să se adune noaptea în jurul unui foc mare. De aceea, Constantin era fericit când observa de departe vâlvătaiele focului. Aceștia îi dădeau pâine, vin și brânză. Le mulțumea doinind din fluier. Dar mai mult decât ospitalitatea lor îl atrăgeau poveștile ce le spuneau când se apropia miezul nopții. Lupii urlau pe înălțimi uitându-se flămânzi la oile din turma apărută de foc și de ciobani. Lilieci mari și negri, speriați de lumini erau locuitori ai păământului lui Dracula, așteptând momentul să bea sângele vreunui tânăr adormit, care uitase să-și pună crucea de lemn la gât.

Despre împărăția lui Ducăse-pe-pustii Constantin auzise multe în copilăria sa, i-au fost povestite ca fapte reale, ce țin de alte vremuri.

Păstorii, obișnuiți, ador-meau curând, în timp ce Constantin îi părăsea înfiorat încă de-o atingere închipuită cu lilieci și, găsind drumul cel bun, se grăbea să ajungă la următoarea așezare înainte de-a se crăpa de ziua. (...)

După câteva săptămâni ajunse acasă în sat. Fu primit cu bucurie de ai săi și întrebările nu mai conțină. El era însă fericit că se poate odihni în liniștea căminului care de secole rămăsese neschimbat, orientându-se în timp după bătaia clopotului din turla bisericii.

Când își luă rămas bun, știind că niciodată nu-și va mai vedea mama și bunica, plângea de durere, lăsându-și lacrimile să curgă-n voie. Varvara îi dăruia un ceas de aur, păstrat cu grijă de-a lungul mai multor generații și îi spuse: „Va fi o binecuvântare în vremuri de restriște”. (...)

La Viena, luă parte la câteva ore de desen, lux pe care și l-a putut permite un timp foarte scurt. Și-a continuat apoi drumul și au început din nou căutările pentru un loc de muncă, pentru hrană. Calea cea bună spre următorul oraș o găsea întrebând sau ghidându-se după o hartă pe care o avea la el. Când se rătăcea, căuta atent până ce găsea cursul unei ape pe care îl urma. La trei luni după ce părăsise Vi-ena, Constantin ajunse la München.

Acolo, noua „mișcare de secesiune” era în toi. Sculptorii îi aveau în fruntea lor pe arhitecți, aceștia creau modele noi, care să satisfacă gusturile burgheziei. Se producea o continuă și radicală schimbare în stilurile mobilierului și obiectelor din metal, se căuta ceva folositor pentru mai mulți, nu numai pentru privilegiați, care și așa își puteau îngădui opere de artă pretențioase. (...)

Ajuns la Rohrschach, în Elveția, îi fu imposibil să găsească de lucru și bătu cu piciorul drumul de mun-

te spre Zürich, cerșind. Ajunse în oraș, palid și epuizat. Ninge. Se construia puțin și ofertele erau inexistente. Primi însă adăpost într-un azil de noapte, alături de alți oropsiți ai sorții. După un timp se îmbolnăvi de tifos.

Trecură câteva luni până se înzdrăveni, dar puterile îi reveniră încet. Surorile de la spitalul unde fusese internat îi îngăduiseră totuși să mai rămână datorită faptului că modela frumoase obiecte din lut. Când a părăsit spitalul le-a dăruit și o sculptură din teracotă. „Iată munca mâinilor mele drept mulțumire pentru bunătatea voastră”, îi spuse el sorei Maria. Constantin își adună puținele lucruri pe care le avea. Printre ele și o carte, dăruită de un elvețian dintr-un pat alăturat: „Profundă, foarte profundă, aceasta”, îi spuse vecinul său într-o franceză stricată. Din ea a învățat franceza, luptându-se cu cuvintele, folosindu-se de un dicționar francez-român pe care și-l procurase. (...)

Într-un cămin din Basel, printre alți părăsiți ai soartei, Constantin căuta răspuns la întrebările ce-l frământau. Avea ceasul de aur la el și auzea cuvintele calde al Varvarei: „Să dea Domnul să te ajute când vei fi la necaz”.

Da. Își va amaneta ceasul și va merge spre Franța cât timp va avea bani. Iar apoi? O singură persoană îi putea trimite destui bani pentru a ajunge la Paris: Mihai Romanov, binefăcătorul care-l ajutase de două ori, cu siguranță, îl va ajuta și acum.

Ajuns la Lunéville, începu așteptarea și vizitele zilnice la poșta pentru a vedea dacă nu primise ceva de la Mihai. Între timp găsi de lucru într-o tâmplărie și câștigă bani cât să-și poată duce viața de la o zi la alta. Știa că nu va fi niciodată în stare să economisească destul ca să ia trenul până la Paris. Când pierduse orice speranță, minunea mult așteptată se înfăptui. Mihai îi trimitea un cec de 2 ludovici și îl ruga ca îndată ce sosește la Paris să-l caute pe Alexandru Drăgan, în Rue de Dau-

Atelierul lui Brâncuși lângă Centrul Pompidou din Paris

phine, unde totul era pregătit în vederea sosirii lui. Se adevereau astfel cele scrise de doamna Blavatsky – avea și el un înger păzitor.

Într-o frumoasă după-amiază de aprilie, Constantin ajunse la Paris. Era murdar, obosit și palid, dar ochii îi scilipeau de mirare și încântare. Aerul Parisului, atât de vibrant și proaspăt primăvara, îi producea o imensă plăcere. „Orașul minune” îl întâmpina cu bulevarde largi și străzi luminoase, aglomerate, cu multe trăsuri. Femeile erau atrase de acest bărbat straniu, iar el le zâmbea lor și vieții care în sfârșit îi aducea bucurie.

O birjă îl duse în pas alert de-a lungul bulevardelor, peste Sena. Oamenii pe cadre-i vedea erau toți grăbiți, aveau un scop, o țintă, spre deosebire de cei din București ce păreau mai degrabă ieșiți la plimbare. Forfota îl mulțumea pe Constantin care în timp ce-i urmărea pe toți acești grăbiți de pe stradă gândi: „Avem prea multe sărbători la noi, în România”.

Ajuns în cele din urmă într-un cartier mărginaș al Parisului numit Cité Falguière. Oameni în saboți umblau pe străzi nepietănați și cu gulele desfăcute. Aerul avea un parfum deosebit, un amestec de

mirosuri ademenitoare, ce veneau de la brutării, bucătării sau de la zarzavagii. Femeile erau așezate pe scăunele, în fața caselor, invitând parcă la taifas. Constantin se gândi că o să-i placă orașul: nu întâlnește, nicăieri până aici, atâtă veselie și amabilitate.

Când a ajuns, îi plăti vizitului și bătu la ușa pe care scria „Conciergerie”. I-a deschis o bătrânică și când a aflat că-l căuta pe domnul Drăgan, l-a condus zâmbind printr-un gang spre o scară, iar apoi la etajul III unde bătu tare la ușă. Îi ieși în întâmpinare un bărbat bărbos care, văzând un țaran cu traista pe umăr, îi întinse prietenește mâna: „Ești Constantin Brâncuși, nu-i așa?” spuse el în românește, „Mihai Romanov mi-a scris că vei sosi. Știu totul despre tine. Ecorșeul te-a făcut celebru printre sculptorii români”. (...)

Trecuse vremea. Simți un mod în gât, tristețea începea să pună stăpânire pe el când se gândea la trecerea timpului și la ciudățeniile vieții. „Sunt în Paris. Asta e ceea ce am dorit, ceea ce am visat. Anul este 1904”. Vorbea de parcă viața abia începea pentru el. (Va urma)

(Fragmente din volumul „Sfântul din Montparnasse” de Peter Neagoe)

Ceea ce nu știați despre Barack Obama

Barack Obama s-a prezentat alegătorilor cu un program politic și un discurs care l-au ajutat să devină cel de-al 44-lea președinte al SUA. Dincolo de imaginea pe care o cunoaște lumea însă, Obama are hobby-uri și preocupări ca oricare alt om. Iată câteva dintre „micile secrete” ale marelui învingător din 4 noiembrie.

- ❑ colecționează reviste de benzi desenate cu Spider-Man și Conan Barbarul
- ❑ numele lui înseamnă „cel binecuvântat” în Swahili
- ❑ a câștigat un Premiu Grammy în 2006 pentru versiunea audio a cărții autobiografice „Dreams from my Father”
- ❑ este stângaci – al șaselea președinte de după război care scrie cu mâna stângă
- ❑ a citit toate cărțile din seria „Harry Potter”
- ❑ are un set de mănuși de box cu autograful lui Muhammad Ali
- ❑ vorbește spaniola
- ❑ în timpul campaniei electorale a refuzat să se uite la CNN, preferând canalele sportive

- ❑ băutura preferată este un fel de ceai organic din fructe de pădure
- ❑ i-a promis soției Michelle că se va lăsa de fumat înainte de a intra în campania prezidențială – și nu s-a lăsat
- ❑ animalul lui de companie în perioada în care a trăit în Indonezia era o maimuță numită Tata
- ❑ poate ridica de la piept greutatea care cântăresc până la 90 de kilograme
- ❑ era strigat Barry până a ajuns la facultate și a cerut să i se folosească numele întreg
- ❑ cartea favorită este Moby-Dick de Herman Melville
- ❑ împreună cu soția a obținut anul trecut 4,2 milioane de dolari, cea mai mare parte din vânzarea cărților sale
- ❑ filmele favorite sunt „Casablanca” și „Zbor deasupra unui cuib de cuci”
- ❑ poartă cu sine o statueta a Fecioarei Maria cu Pruncul și o brățară aparținând unui soldat din Irak, pentru a-i purta noroc
- ❑ artiștii și formațiile preferate sunt Miles Davis, Bob Dylan, Bach și The Fugees
- ❑ la prima întâlnire cu Michelle a dus-o să vadă filmul lui Spike Lee „Do the right thing”
- ❑ nu bea cafea, iar alcool doar rareori
- ❑ în adolescență a consumat ocazional marijuana și cocaină
- ❑ fetițele lui își doresc să meargă la Yale înainte de a deveni actriță (Malia, care are 10 ani) și să cânte și să danseze (Sasha – 7 ani)
- ❑ spune că cel mai prost obicei este faptul că-și verifică într-una BlackBerry-ul
- ❑ poartă costume Hart Schaffner în valoare de 1.500 de dolari
- ❑ merge la frizerul său din Chicago, Zariff, o dată pe săptămână, unde plătește câte 21 de dolari pe tunsoare
- ❑ numele de cod pe care i l-au dat Serviciile Secrete este Renegatul (Renegade)
- ❑ bunică (care a decedat recent) l-a poreclit Bear (ursuleț)
- ❑ vrea să instaleze un teren de baschet în apropierea Casei Albe
- ❑ artistul preferat este Pablo Picasso
- ❑ chilli este mâncarea pe care o gătește cel mai bine
- ❑ pe biroul său păstrează o sculptură înfățișând o mână care ține un ou, simbol kenian al fragilității vieții

Obama de România

În urma victoriei lui Barack Obama, un nou-născut din satul Rusciori din România a devenit tizul președintelui american, de la care părinții așteaptă „un semn de recunoștință”, scrie cotidianul Evenimentul Zilei.

Povestea lui Obama Sorin Ilie Scoică, născut la Sibiu, pe 4 noiembrie, e simplă și stupidă, ca un banc făcut pe seama colegului din ultima bancă. Din amintirile proaspete ale bunicii Savu Maria, pe 5 noiembrie, doi reporteri de la Prima TV au descins în curte, au ciocănit respectuos la ușă și au înaintat, cu mult bun-simț, următoarea propunere: „Am auzit că aveți un nou-născut. Nu-i așa că ați fi de acord să se numească Obama, ca președintele de culoare al SUA?”.

Bunică-sa, 43 de ani, care nu a avut în toată viața ei o altă destinație decât „până la Sibiu, după mâncare, și-ndărăt”, urmărise, într-adevăr, câte ceva din știrile despre alegerile fără precedent ale americanilor. „Când îl vedeam la televizor pe Obama, parcă-mi creștea inima. Credeam că e țigan de-al nostru, că e așa, mai colorat. Când au venit băieții ăia să ne filmeze, am zis: «Cum să nu? De acord!»”.

Iată cum, dacă nu s-ar fi inventat „știrile inventate”, Sorin Ilie Scoică ar fi ajuns, precum restul consătenilor săi din Rusciori, un oarecare nebăgat de nimeni în seamă. Al treilea copil al unei tinere familii de romi ca vai de lume, care gestionează un ajutor social de 200 de lei cu atâta dibăcie încât ar putea intra într-o carte a recordurilor, la rubrica „Supraviețuitori”, Scoică junior își va petrece copilăria într-un ghetou cu școală primară și stație de autobuz pe unde nu trece nici o mașină, cu troițe dărăpănate și case mici, din cără-

midă netencuită. „Am cinci copii și șase nepoțele. Pe nepoțel îl strigăm ba Sorinel, ba Obamax. El e prințisorul nostru”, se mândrește bunica.

Mama, Claudia Scoică, are 24 de ani și zâmbește a încuviințare. La fel cum a zâmbit mult când a aflat vestea că pe băiat o să-l cheme și Obama. Pentru că nu are carte, nu îndrăznește să-și dea cu părerea despre nimic. „Maică-sa e mai analfabetă. Nu e plimbată prin lume și nu urmărește la televizor decât telenovelele românești. S-a măritat la 16 ani, are trei copii. Ce știe ea? Că din clasa a doua, învățătoarea mi-a trimis-o acasă. Cică scria pe nemțește, cu literele uite-așa amestecate una peste alta”, spune purtătoarea de cuvânt a familiei Scoică, Savu Maria.

Obama scâncește și deschide ochii, moment în care maică-sa simte nevoia să vorbească și ea. Neînțrebată, măcar o dată în viața ei. „Dacă ar fi după mine, cântăreț l-aș face. Să petreacă și el, să se simtă bine!”

**Părinții pun nume
trăsnite: Hitler, Stalin,
Napoleon**

Centrul Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor are în evidență, până în prezent, un Hitler, 11 Stalini și vreo 400 de Napoleoni. Cei mai mulți copii „pedepsiți” de părinți sau bunici cu nume ciudate provin din familiile romilor, peste care farmecele telenovelor s-au abătut cu fiecare născut al casei.

Fotbal

Steaua – FC Timișoara 2-2

Meciul din tribune

Steaua a început meciul cu multă hotărâre în fața Timișoarei. Dornici să simtă din nou gustul succesului, roș-albaștrii s-au năpustit în atac și au amenințat poarta bănașenilor

gol a fost refăcută însă de Bădoi, care, vrând parcă să se răzbune pentru tratamentul primit în perioada în care a evoluat în Ghencea, a transformat impecabil o lovitură liberă, mar-

ajunsă deja la al 11-lea meci fără victorie.

□ □ □

Incidentele dintre fanii Stelei, pe de-o parte, și Zmărăndescu VIP Security și jandarmi, pe de alta, vor aduce pedepse clubului Steaua. Roș-albaștrii riscă o suspendare a terenului propriu și o amendă de 30.000 de euro pentru conflictul din tribune.

„S-a ajuns prea departe cu aceste incidente. Fotbalul este un sport, un spectacol, nu ar trebui să se transforme în tragedii”, a spus, la finalul meciului, George Ogăraru. Apoi a continuat: „S-a ajuns ca fotbalul să nu se mai joace pe teren, ci în tribune. Noi sperăm să nu se mai întâmple, pentru că toți vom avea de suferit”, a precizat el.

„Nu s-a luat încă o hotărâre asupra incidentelor de la meciul Stelei. După analiza probelor video, Steaua ar putea fi penalizată cu peste 30.000 de euro și riscă o suspendare între una și șase luni a terenului propriu”, a afirmat Marius Militaru, purtătorul de cuvânt al Jandarmeriei.

C. Bun

după nici două minute, la șutul lui Neaga, surpriza lui Munteanu din primul unsprezece. Dar cea mai mare ocazie i-a aparținut lui Dayro, care a izbutit totodată și ratarea campionatului. În urma unei greșeli a lui Pantilimon, columbianul s-a văzut cu poarta goală în față, dar a tras în bară din aproximativ doi metri.

Dominarea Stelei a ținut doar aproximativ un sfert de oră. Timișoara a echilibrat la mijlocul terenului și a reușit chiar să-și creeze o mare ocazie. Parks a scăpat singur spre poarta lui Zapata, dar s-a complicat, permițându-i portarului să blocheze. Iar Cisoovsky, fundașul golgheter, a ratat reluarea decisivă din centrul careului stelist, în finalul unei reprize încheiate la egalitate.

Meciul din Ghencea prezintă debutul lui Dorinel Munteanu pe banca Stelei în fața propriilor fani. În minutul 53, Parks și-a luat revanșa pentru ratarea din prima repriză și a găsit plasa porții lui Zapata de la marginea careului. Steaua a căzut în letargie, pierzându-se undeva în fața zidului pe două linii al oaspeților. Dar a fost trezită de golul lui Dayro Moreno, minutul 70, venit într-un moment în care și ultimele speranțe păreau să moară. Diferența de un

când un gol în minutul 77. Dar Steaua și-a revenit din nou! În minutul 79, Rădoi a egalat pentru a doua oară, iar Dayro Moreno s-a întâlnit din nou cu ghinionul, fiind oprit de bară în marcarea unui gol ce putea aduce chiar victoria.

Tabela a rămas însă la 2-2, scorul care acutizează și mai mult criza Stelei,

Agenții care asigură ordinea pe stadionul Steaua, precum și jandarmii mobilizați pentru întâlnirea Steaua-FC Timișoara, au intrat în conflict deschis cu supporterii bucureșteni, în momentul în care aceștia au încercat să aprindă torțe și fumigene. Ciocnirile au degenerat, un supporter stelist ajungând la spital, din cauza loviturilor primite.

Finala Europe League la București?

Președintele UEFA, Michel Platini, susține că Bucureștiul are mari șanse de a găzdui finala Europa League în 2012, noua titulatură a Cupei UEFA din sezonul 2009/2010, dacă lucrările la noul stadion de 55.000 locuri din complexul sportiv „Lia Manoliu” se vor încheia în octombrie 2010.

Cu prilejul unei conferințe de presă la București, șeful UEFA a amintit că acum câțiva ani Comitetul executiv a studiat posibilitatea ca România să găzduiască finala unei cupe europene, cu condiția crucială de a se construi un stadion modern, la cele mai înalte standarde. „Comitetul executiv UEFA a dezbătut acum câțiva ani posibilitatea ca finala unei cupe europene să se dispute la București. Bineînțeles, în cazul în care va exista un stadion la cele mai înalte standarde corespunzătoare evenimentului. Am așteptat ca stadionul să fie proiectat și am profitat de vizită pentru a vedea stadiul lucrărilor. Acum dacă arena va fi terminată în toamna anului 2010, cum au prevăzut constructorii,

există o șansă foarte bună ca apoi Comitetul executiv să-și respecte promisiunea ca o finală Europa League să aibă loc în 2012 la București”, a declarat Platini.

Șeful UEFA a adăugat că „este important că în România se construiește un stadion modern, capabil să organizeze un asemenea eveniment. Azi, în mai multe țări europene există cel puțin un stadion mare, frumos, care poate găzdui competiții europene, iar România nu-l are încă. E o șansă pentru fotbalul românesc. Vom urmări stadiul lucrărilor la stadion și dacă acestea ne dau garanția că va fi finalizat în 2010 nu va fi nici o problemă”.

Michel Platini a remarcat progresul fotbalului românesc, cu 2 echipe în Liga Campionilor, în timp ce multe alte națiuni au o singură reprezentantă sau nici una, dar a evitat să facă remarci despre jucători sau șansele echipelor românești. „Sunt elvețian, neutru, nu mă pot pronunța asupra șanselor echipelor românești. Totul se decide în teren”, a spus Platini.

Scandal pe teren la Bătănia

Bătănia-Kaszaper FC 4-2

Până în minutul 78 totul a mers în regulă pe terenul de fotbal din Bătănia, când scorul a fost de 4-2 pentru gazde. După un fault, jucătorul adversar Csenki Szilveszter a primit al doilea cartonaș galben și totodată cartonașul roșu. Nervii jucătorului din Kaszaper au cedat, a lovit cartonașul din mâna arbitrilor, pe urmă de două ori l-a lovit cu piciorul și pe arbitrul Susánszki Péter, care a încheiat meciul în minutul 78.

Rezultatele etapei anterioare

Jula-Szolnok	2-1
Bătănia-Kaszaper FC	4-2
Crâstor SE-Szeghalmi FC	2-2
Micherechi SE-Oh. Rákóczi Vasas	1-0
Körösladány MEDOSzSK-Chitighaz SE	4-1
Nyírkálász-Leta I	0-1
Hajdúsámson-Leta II	0-10

Următoarele meciuri

22 noiembrie, sâmbătă, ora 13.00

Crâstor-Gyomaendrőd

Bătănia-Szeghalom

23 noiembrie, duminică, ora 13.00

Micherechi-Frühwald-Jamina

Békésszentandrás HMSE-Chitighaz SE

Ioan Cozma

TVR 1

Luni 24 noiembrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Deșteaptă-te române! 9.30 Serial. Un om bun la toate 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 **Miezul zilei cu Iuliana Marciuc** 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Buletin electoral 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Citește și mai departe 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Battlestar Galactica 20.10 Alege Parlamentul tău! 21.15 Ziua luni, seara teatru.

„Miezul zilei” cu Iuliana Marciuc

Marți 25 noiembrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Deșteaptă-te române! 9.30 Serial. Un om bun la toate 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Rom european 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Atunci și acum 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Anatomia lui Grey 20.10 Alege Parlamentul tău! 21.15 Film. Risc pentru viață.

Miercuri 26 noiembrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Deșteaptă-te române! 9.30 Serial. Un om bun la toate 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conștientizări 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Ochiul magic 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Agenția PSYCH 20.10 Emisiune electorală 21.15 Film. Umbra vampirului.

Joi 27 noiembrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Deșteaptă-te române! 9.30 Serial. Un om bun la toate 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. CSI-Crime și investigații 20.10 Emisiune electorală 21.15 Film. Înfruntarea.

Vineri 28 noiembrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Deșteaptă-te române! 9.30 Serial. Un om bun la toate 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Leonard Miron 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Bazar 14.30 Alege Parlamentul tău! 15.30 Magazin de protecție a mediului 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Europa ne privește 18.00 Jurnalul TVR 19.15 O dată-n viață 21.10 Alege Parlamentul tău!

Sâmbătă 29 noiembrie

6.00 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 6.30 Semne 7.00 Debut 50 plus 8.00 Desene animate 9.00 Povestea filmului 9.30 Arca lui Noe 10.30 Pe drumul mătășii. Documentar 12.00 Emisiune electorală 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Ne vedem la TVR 14.20 Andografia săptămânii 14.30 Ne vedem la TVR 16.00 Garantata 100% 17.00 Telescopedea 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Ghinionistul 20.55 Prințesele lumii. Documentar 21.10 Film. Un joc pe viață și pe moarte.

Duminică 30 noiembrie

6.25 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Jurnalul TVR 9.20 Neliniștea inteligenței 9.50 Serial. Hannah Montana 10.25 Viața satului 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Tezaur folcloric 14.20 Film. Pentru un zămbet perfect 16.00 Jurnalul TVR 16.25 Supermarket de divertisment 18.00 Jurnalul TVR 19.30 Alegeri parlamentare 2008. Ediție specială 21.40 Film. E periculos să te numești Walter Woods.

TVR 2

Luni 24 noiembrie

6.00 Atenție, se cântă! (R) 7.00 Muzică și muzichie (R) 8.55 Poate nu știa! 9.10 Tonomatul DP2 (R) 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Atlas (R) 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Medalion folcloric 12.45 Descoperă românii 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Natură și aventură 17.00 Jurnal regional 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Miracole 19.00 Ferestre deschise 19.30 Fotbal. 20.30 Ora de știri 23.00 Film. Nebunia filmului.

Marți 25 noiembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Atenție, se cântă! 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Tennis 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 16.00 Alege parlamentul tău 17.00 Jurnalul TVR 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Miracole 19.00 Lecția de ecologie 19.30 Bugetul meu 20.00 Lumea de aproape 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Afaceri onorabile.

Miercuri 26 noiembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Liber pe contrasens 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole (R) 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Tennis 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Lecția de ecologie 16.00 Alege parlamentul tău 17.00 Jurnal regional 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Miracole 19.00 Un strop de energie 19.30 Dincolo de hartă 20.00 Bazar 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.35 Film. Vă admir opera.

Joi 27 noiembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 H...ora prichindeilor 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole (R) 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Tennis 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Un strop de energie 16.00 Alege parlamentul tău 17.00 Jurnal regional 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Miracole 19.00 Idei strălucite 19.30 Arena leilor 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Ură și diamante.

Vineri 28 noiembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Ferma (R) 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.45 Tennis 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Idei strălucite 16.00 Serial. Carabinieri 17.00 Jurnal regional 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Miracole 19.00 Planeta oamenilor 19.30 D'ale lui Mitică 20.30 Ora de știri 21.30 Bucătăria lui Jamie 22.00 Un zămbet pe... 4 roți! 22.40 Serial. Proces de conștiință.

Sâmbătă 29 noiembrie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Serial. Miracole (R) 7.00 ABC...De ce? 8.00 Atenție, copii! 8.30 Medalion folcloric 9.00 Natură și aventură 9.35 Liber pe contrasens 10.35 Rugby: Dinamo București-Ōlimpia București 12.20 Poate nu știa! 12.30 Tennis 15.00 Între cer și pământ 15.30 D'ale lui Mitică 16.30 Gaz pe folk 17.30 Serial. Cranford 18.50 Serial. Crime imperfecte 19.50 Serial. Absolut fabulos 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Maniacii 22.30 Film. Fericiti până la adânci bătrâneți.

Irina Mohorea și Gabriela Onea la „ABC... De ce?”

Duminică 30 noiembrie

6.00 Maniacii (R) 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor (R) 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.30 Un zămbet pe... 11.00 Tennis 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Tennis 15.35 Muzică și muzichioe 17.00 Bazar 17.30 Serial. Ballykissangel 18.50 Serial. Doctor Who 19.50 Serial. Absolut fabulos 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Viața pe marte 22.30 Film. Viziuni ciudate.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

24 NOIEMBRIE, LUNI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

25 NOIEMBRIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

26 NOIEMBRIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

27 NOIEMBRIE, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnata de Edda Ilyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 NOIEMBRIE, VINERI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul Vârșnicilor 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

29 NOIEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: Interviu și reportaje din țară și România 17.20: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

30 NOIEMBRIE, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune religioasă baptistă 16.50 Sinteza știrilor săptămânii 17.00: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.30: Magazinul Vârșnicilor (reluare) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

26 noiembrie 2008 (mtv ora 13.55)
 Reluare: 28 noiembrie 2008 (m2 ora 10.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

După știrile săptămânii, vom prezenta filmul portret despre profesorul universitar în pensie Mihai Cozma din Seghedin, unul dintre cei mai buni cunoscători al fenomenelor care s-au petrecut în ultimele decenii în sânul comunității românești din Ungaria. Realizator: Tiberiu Boca

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni–Vineri:
 8.30–14.30

Sâmbătă–duminică:
 închis

Adresa:
 Julia 5700
 str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130
 Fax: 66/465–142
 Mobil: 30/635–7181

www.gyula.mae.ro

Birou de avocat

Anunț viitorii mei clienți
 că la 7 ianuarie 2008
 mi-am început
 activitatea
 de avocat.

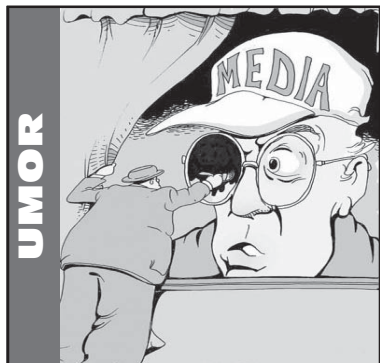
Adresa biroului:
 5700 Gyula, Béke sgt. 50.

Tel/Fax:
 (+36-66)-639-748
 Mobil:
 +36-30-833-1662

E-mail:
 avocat.ruzsa@hotmail.hu

Specializare:
 Drept Penal
 Dreptul Muncii
 Drept Civil

dr. Gheorghe Ruja
 avocat

Anunț

Casă de vânzare în
 Cenadul Unguresc, pe str.
 Állomás nr. 25. 3 camere,
 bucătărie, baie, grajd
 și alte anexe. Preț negociabil:
 4.000.000 ft.
 Telefon: +36-70/5545-405

Pe urmele lui Iosif Vulcan la Leta Mare

Asociația Culturală Românească din Leta Mare a organizat pentru a 15-a oară, în prima săptămână a acestei luni, o întâlnire în memoria lui Iosif Vulcan și a familiei sale. Ziua Irinyi-Vulcan, care a avut loc anul acesta pe 8 noiembrie, s-a desfășurat în amintirea a trei personalități românești, al căror nume este înscris în istoria localității.

Preotul greco-catolic Iustin Popfiiu a slujit ani în șir în localitatea bihoreană, motiv pentru care credincioșii îl cinstesc anual cu depunerea coroanelor la mormântul părintelui aflat în curtea bisericii. Scriitorul Iosif Vulcan, întemeietorul revistei „Familia” în 1865, și-a petrecut anii copilăriei la Leta, în cinstea căruia

Asociația Română a dezvelit o placă comemorativă în centrul orașului. Tot atunci, Victoria Irinyi Vulcan, mama scriitorului român, este mereu în amintirea locuitorilor, prin mormântul ei și al familiei Irinyi amenajat într-o grădină aparte, în curtea școlii generale.

Întâlnirea a început la

Primăria orașului, unde *Gavril Crișan*, președintele Asociației a salutat oaspeții la manifestarea românilor din Leta. Au participat: *Ioan Fodoreanu*, consul general al României la Iula și *Răzvan-Paul Ciolcă*, consul la Seghedin, *Ligia Mirișan*, director al Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Bihor, *Aurel Chiriac*, directorul Muzeului Țării Crișurilor din Oradea, *Ioan Moldovan*, redactor-șef al revistei „Familia” din Oradea, *Florian Gui*, vicarul Episcopiei Greco-Catolice din Oradea, primarii comunei Holod, Săcuieni și Leta Mare, precum și reprezentanți ai instituțiilor din Leta Mare.

„Iată, după 15 ani trăiesc un moment special, pentru că particip la o manifestare foarte importantă pentru cultura românească. Este o recunoaștere a unui efort pe care l-au depus oamenii de aici. Trebuie să ne aducem aminte de doi oameni, care au avut un rol în inițierea acestui pelerinaj la morminte. Este vorba de Viorel Horj și părintele Alexandru Igna din Holod în susținerea unei idei și a unor relații de suflet”, a subliniat

Aurel Chiriac, directorul muzeului oărdian.

După deschiderea festivă de la primărie, oaspeții și gazdele au vizitat locurile memoriale. La placa comemorativă a lui Iosif Vulcan, *Gheorghe Petrușan*, profesor universitar în pensie a rostit o cuvântare în cinstea cărturarului român. La mormântul Victoriei Irinyi a luat cuvântul directoarea școlii generale din Leta. În semn de recunoștință, participanții la manifestare au așezat jerbe de flori la mormintele înaintașilor lor.

A. Cioca

FOAIA
românească
21 noiembrie 2008
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2008: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.